

ЧОГААДЫКЧЫ АЖЫЛАДАРЫ УТТУНДУРБААН

Бай-Тайга кожууна Бай-Тал суурвул клубунга күстүн аас хүнериниң бирөөнине ол чер чурттуг башкы, артист, композитор, шүдүкчү чоран Коштантн Чаванович Тоюнун тортугуненден бээр 70 чыл болганыга тураскааткан байырла болуп эркен.

Константин Тоюн 30 хар-тыг хып дээр анык наанында айыл-халакка таарышкан, чырк черден чарылган. Оон бээр мугур 40 чыл болуп турар. Иччалла-даа оон кылды чоранын чогаалдык ажылары уттундурбаан. Оон бизинин чогаалдары ортумак школанын онгу класнын тая чагала программасында кирген, шүдүктерине бижиттинген мырларын, яны-бурч авторларын өстөрине чогаалгагыны мырларын чон амда ирлештишкан, моондаа сонгаар ырлажыр.

Байырла үезинде чулула солуу болуп болушкун чүдө, суурвул Матчин кулжумзуун Константин Тоюнун адын мөңгекерине-биле иччалдыр чартын адааны болуп. Бай-Тал суму чаргызынын даргазы Михаил Каалыр-оолунч Херек ол дугайында шийтиртин чылган чога тааныштырган. Оон соонда Константин Чаванович Тоюнун ажы-жигине тураскааткан саялыктын көжөккөн ортумак школанын тая дыл болганын литература башкысы Анатолий

Салчаконич Чымбын удуртулганы-биле өгөлөн. Салым-чаланын эжинин ажы-жигиниң дугайында школага болган театр студиясына калы өөренип, концерт, шинге, кады ойнап чоран эки, режиссер И. Т. Кому, бөжөк чылдар үезинде Бай-Тал школанынга калы ачылган турганы, амдаа башкылап ажылдап чоруур эки В. И. Анай-оол, өөреникчилери Кап-оол Чүдүм, Вадю Хомушка, кады төрөн дунмазы Д. С. Тюрдешев, чыны Н. С. Кошгар солун сактыншыкчылары чога чугаалап берген. Кежээнин дургузунда башкылар, кожуунун културалык ажылдакчылары, Чадаана-да Мукут Мөргөн-Херел атыг Мукут Мөргөн-Херел «Челээс» ансамблдин бөлүү аян тудуп, солун программалык концертти баралгалтаган. К. Ч. Тоюнун сөзүгө А. Чыргал-оолдун бизинин «Ыраажы кыс», Р. Кедей-билдин «Чадаана» дугайында «Авай» деп амда, тарын корукчүлөр кокуугу согуурган.

Николай САЛЧАК.

Орай күстүн хөөннери

ЧУРТТАЛГАНЫҢ ХЕМЧӨӨЛИ

Шаала шаам төлдү ойлап кыпкан, олура дун оума, авам: «Докел чок төлдүмү аар» — дээр, бажым чарга, оон кулаанда монун сиргаларын коңгуулурунганша тара хомууламыг алар чыгааны, кыгырткайны бээрле, күсү дээрде дуруулап баярдашкан деп алдырадыр.

Чаадаагы, ок-боо тудар шаг багы келгенде, ол дээр эр кижиниң үлүзе. Ажыны оогуруламы, янык эжини өөрүшкү, чаш олууну «ачы» дээр эргелини, ал-боттуу боламчыны, тутууну, бийди, арас-кышайганы, бо бугу чуртталганын денчизи-

нин чак багынамы хемчөөли. Алдын күзүн ооруткам, араг чоңуларын «Ок-менда чоран, эки келчир» дээр арыг, чаагай куушадери шынаш, ак чарыг оруктан Тынак эки келчирине четкилеп манан тур бис. Бирде хунде онур чараш чечектерден арык, чечен-мерген өстөр шында-ла каар, өөрүшкүнү кара-кыч дөңгөн күрүч-биле чок кижилерин чер аралдыа олурун өз келчирин дээр алдын сарым кундаганы көдүрүп албайн хундөлгөнери ак сеткилдиг күсөкчелерин дээр чоргалары-бар-кышайгыт шак дурткен келчир деп бөрөөл тур бис!

УЖУРА ЖЫЛГА

Амыралымны алдааны арты кылды болган соок. Бичаганша боор, чуртталганын узун кооманын ужуна анык кыска журашкан, оок «кады чоруучулар» дөңгөн манан күрүжүлөп сетканын сөргөн, чен өрөй берди. Алдын акени тартып тур, койчу-ле бо, дайдык: бажым тукан, янык олурун, оолду, кысты кижизин, алган кадымын хомуулааны элертти чурттан келди. Ичакшы-даа, иччалла-да, ирпаал-да билди, чакытты чаргызын алысан, чаргынынын алдагы чыгысан деп ат-сугарыг мен.

АЛДЫН САРЫГ ХОВАГАНЧЫГАШ

Күстүн дүмбөй нарангы-зын чынын чымчамак, сеткил-саягымын дүңүрелин чаварыларын. Дүңүчү караныламан, бүтпей берган ичгалдеген чынарлар аркы эвесе анык кыстын мунгаранын бий-биле сеткил-хөөнүн аныканын, кударды...

кылдын уралы, чүткүл-күзөлү, пазы-харым-биле чарыла-лажык, мөлдөн өйдүндөсөни олуру деп болдымалду укурашканын уруг чыге, соок сааладыр-биле чүрөк дүжүн өттүр субийкан деп болду. Бичалла-да анык кыстан десеп алыч-чаны-ла, чуртталганын өлчөй-кечкин тааан турар өстөрү сагымын кыра-даа, уругуң хун чур чүкө бугурелдиг көргөн эке көрүжү-биле мөң хун ахар чүкө көргөн көрүжүм уткушпас болган бис ичинин оруктары каян-даа айдалпас деп чүчөни билген, алдын аксыз эки соккан, артын куду таваар бадынтым.

Шыдынчы кылдымын мен. Шарын, доңгун кылып, чуртталга дээр-биле. Силерге бис өөрүрү-ле бис. Ичдын солун бисте чүү боор, Иркын суурга чалганар кээр, Ужураткан ужуру чүү? Уттундурбаас ыркым суурга Арчылары кайган коор мен. Анык ханчөк билбес ичк мен, Шагы келген (качын билди?) Шагынын сеткил ооктуруган, Саягымы деп оянуун тыпкан. Ичкан, шыкы калдын боор Ичкан бис боорум чалат! Сенден өске кылаал-да бол, Сеткил, чүрөм бербес ичк мен, Дөңи, сүмө доңтаалдыр... Дөртин Чарымын, сөзүн-дир мен, Артын кынам саягытаным. Амы-тышым боюн чорду:

Галина МАСНИК-ООЛ.

СУББОТА ЖЕННЕРИ УНДУРУЛГЕЗИ С. ПЮРБИЮ—«ЕВГЕНИЙ ОНЕГИН» — 40

А. С. Пушкинин шүдүктөн романы «Евгений Онегинниң» тыва дылче баштайгы, оочулгазынын 40 чылынга.

Тыва Республиканын улустун чогаалчы Сергей Бакизович Пюрбиюну тыва дылча оочулгазын А. С. Пушкинин дөңгөсиге сугарган «Евгений Онегинни» 1956 чылдың ноябрь 24-те чырыкче үндүргөн. Оон бээр ам мугур 40 чыл болуп турары бо.

Бир-ле катан укуражыкта үезинде оон: «Оочуга кылырын чарын айтырыг деп чугааланын кичөөнгейлг динчале намын ам-даа уткан мен. А. Пушкининин бо шүдүктөн романынын 1354 чылыгы орус дилчи үндүрүлгезин бисиниң чогаалчысы хандыр өөренип, катан-катан чомоканлар оон түнөшүлдө Сергей Бакизовичиниң билишкан: «Очул-дуруп шенер көргөн деп болду кирген. Ол болуунда болдымы өрөөдери Оло Салам-оол, Стелла Сарыг-оол сугарган чугааларыг, олар экин нан-биле деткин. Хей-адын көдүрөөнөр, Деткинтер чокча ору үндүмөс, деткенине чокча чорук чогулас болгай. Оон соонда ол оочулганы кылды кириккен.

Оочуга кылырынга барык үш чыл өсеттинген. Баштайгы оочулгазын сайтырып көрүп, өз интиригезинге баала-да өвөөн эвес үе эркен. Оон соонда 1956 чылдың ноябрь 24-те үш мун экемилер помун оон үндүрөр чор бодардын үндүрүшүн.

Помуну экемилерин эвөөн болганштан чөпө чогаалагач сокуртадым эвөөн эвес кижилерге үк шүдүктөн роман чөптөри барганы билдинир. «Евгений Онегинниң» амыг салгалдык амык помчукуларынга ам база катан тааныштырып көрүмү Чаванович пом үндүрөр черинде дилээр деп сеткээли мен. Бир саягыч мен чүчүмүчү баян бир катан көдүргөнүмүн помчукулар билди боор. Шүдүктөн помун, көдүрүшкөнүмүн помчукулар тааныштырып көрөй.

Биче-оол ДОЮНДУП.

ЖАНЦАН НОВЕЛЛА

Мурнуу чүктен агаар тагдыр кези турган. Чайнын башкы айнык чыгыг, бүргөзмөр хүнери келген — удавас чач-чайник өгөлдөр. Урде манааны айнык келгенине улус шүтү өөрүп турган. Эрткен чыгыг саап сирген чок адаачы ам-даа четче чаштымаанын, чер-черде саргарын, суурарын, чыкылаан, кылдыг-даа бол, амык ойу келген болган хову по-гаарарын келген.

ТУРАСКААДЫГ КРОССВОРД

Word search puzzle with clues in Russian and Tuvan. Clues include 'Делегейин маргылаады', 'Булут болгаш саян сыны', 'База катап көрдүм', 'Кадыкшыдылга'.

УРАН ДОЙДУНУЧ МУНГАРАЛЫ

Дойду күштүн сеткил, хөөнү Муцанганша, болдичылдын: «Мунча чурттан назымында Домак, өстөр шөжөлөөр дээр, Тогдал дүшкөн чалгынварады Торгу чүгөлө хырайдыгы... Хичинчөктей демир кажаа ажыттымын, Кижилер мээ хосталгала хайырлаа. «Мөд шык» өөлөрүн — кижилер, Мени мывда темирлер каан... Арга шти шөлөөн черге мени Адып чайгаар чыгыс БУДУ Амдыгаа дээр манашыраан. «Уран дойдучу чараш-тыр» деп, Узус чүгөлө магаалар боор, Алдым чоктун чараш-да бол, Амдыраан керээ бар бе?» Борис КАЗЫРКПАЙ, оочулургал, Мугур-Аксы.

ЧЕДИ НЕГЕЛДЕ

(Тончүү, Огези № 127 «Шыда»). 3-КҮ НЕГЕЛДЕ. Шын чөмөнчери. Чөм кижиге чылыгы болган кижиниң организминиң тургузуунга эржежок мугула материалдарын бээр. Хей чылыгы үс бээр (1 г. — 9 каал), углеволат, белокчу (1 г. мөд — 4 каал) бээр. Организмниң тургузуунга ол чүдүрөөндө аылга, микро-элементтер болган витаминер база эңежок чугула. Минералдыг дустар, витаминер чокта, алышчөпн ор-ганизм эки шингедил албас. Суг бааа чугула чүү, чүге дине организмге биохимия-га бугу-ле болушкунунарга ол салдарлыг, арылаашкын чорурларына база киржигелди. Бичанганш хонук дургу-зунда кижиле бугун чартык дигресе эвээш эвес сугну ажылаар. Кижиле бугуру боюуну ар-ганынине дүүштүр национа-лду эзу-чачылдары, соонуур-галды-биле шын чөмөнчери, алыш-чөпн белеткөө болгай. Амык үенин медициналык чөмөнчерииниң чамдык инти-

Кадыкшыдылга

апы, оон хонун эрттир чокк аыл, шугуулап, ажынып хо-раданын бодурубазы кун-ден, белчиг. Ол кадыкшыды-ныс бо чүдүлөр кижиниң нервизин суларалтып бо-лу. А бир эвес хоралык ол чүдүлдерин доктаамал ажы-кылдар, ол чокча хоржак алаар, кылдыр чачыга бээр бол-ду: каныг-бур күштүг же-дерикиниң салдары-биле ол баштай холөп, аажок дүвүрөөр, оон соонда ыдыг байлалга уурдалып, болуп ооктурулап өгөлдөр, бир эвес дүвүрелге, коруункунга са-гыш-сеткилден ол хөөрөл амык туруп бээр чүе бола, организм суларал, калык-кып коңкаар. Мындай бай-далдыра каяч оожурган ба ол болуур? Амыралга Би-лофилософия хамаарыла, бо-лун туттувун билди, тургу-зуну көлгөн байдалды на-рыкылаптын, кижиниң мөзү-минер-биле ажыл артын ал болуур арка кижиле бар, Ожэ-бештак, салгыш-сеткилдик чымчаа, буняныг сеткил, амык чүгөлө буурал, ак сет-кил өлчө идгелдеп аралар олур.

рөөженин угаанын шала хир-дир-дир. Хөңгир төд, ам ар-тында өлүг боду, оон амы-ты-тыга килчип чөдө бээр бо-ду. Иези кижиле бодурунча тө-рүч каан төлдүлөп онгалгалы деп атуу амык алаадымы оң? Иччаллажок ол бааа — боду-га артык чүгү алкысак тур-ганы эки-дир, Чаштын кала, каячар шыгжарыг? Чадаара оон ат-сынын билди эвес, кезин та кым дээр чүе. — Дедер кел чыда кире дү-жер силер бе? — деп, демги ала ыркымын үзе кирген. — Шыдаар ирги мен бе, Болдуунма да боор. — Иччаарга бир хойдан ам ап алдыңар. — Чүге? Ужур дээр кадык-ты ап алдыр мен, а хойнуң хо-рөк чок — деп, Жанцан дедер текиен. — А сиверин кым дээр ирги? — Завабал — деп, хөрөөжөн харылаалды. — А олдукарны? — Аааа ат берчи четки-пөөн мен. — Жанцан алтганштарга, Завабал хой кезине орай, тудун каян чаш уруг мөчү-зүн үгерсин берген. Элөөн күштүг хат хадын келгенин-ден хөрөөжөн текирди бер-ген. Жанцан адын кымчы-лааш шымен чоруйкан. За-вабал оон соондан ызырыг кы-лаштан чорашан, чортуу ар-лап эгелеш, ыракта чыдып калган. Ол минутлар За-вабала кайы хире аарышкымы турган ирги? — деп, демги хөрөөжөн-даа чортуу сарыг хову дөлөгөмине эсти берген. — Элөөн үр Жанцан кыч чок чоруп олурган. — Хөвөрөл. — Пары кантаныч чүе болган! Сактырга-ла, чаш уруг шы-мен чыккан шыкшан, Жанцан дөңгөнүндө дүрзүн оокту-руштар чаксап, адын док-тадымыкан. — О, бурган-ла бо! Шында-ла дидир! Жанцан бугу боду суг-дер дүшкөн. Ам чүү каячар-ла экил? Делээр эеде? Бичар-баарга-да, ол дөмөй албас-тыр ийи. Дирги-даа турган болза, дөмөй берин турган. Уруг оон амыттыныг чөдүн болуур дээрине ол аажок бугуру берген. «Ам каячар, өөмчө аштар болган-дыр. Авам бир адып көөр билди» — дээр, Жанцан адын кым-далганын чылган.

УЗУН ДУРГААР

1. Хамааты дайымын иденкей-лик киржикчи, сурагалыг совет шериг баштаныч. 2. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, угаан, бодал. 31. Хамааты дайымын маалыры, ку-бань казакы. 32. Политни-ци марксизм солун. 33. РСФСР-ниң Т. Сиверин болуп эркен хорал. 26. Совет ку-руениң тургузучуу, баш-тыгы. 29. Полян, ажил-чаны шимчөөшкенин сура-галыг амыралды (бо чус чыл өгөнал). 30. Медерел, уга

«Шын» солун неделя дургузунда телекөрүкчүлөргө (Ноябрь 11-ден 17-ге чейин)

Понедельник

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

Вторник

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

Среда

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

Четверг

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

Пятница

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

Суббота

11.00 Эртеги почта. 11.35 Смак. 11.55 Трелькованын эгичкени...

Воскресенье

8.00 «Балыкчыгай». м.ф. 9.30 «Магдальна». м.ф. 10.00 «23.00 МЕДЭЭЛЕР».

20.00 Бар өсөс... 20.45 Тамчыктыг удунар. 21.00 УЕ. 21.40 «Бага-2». «Дужуг дөш» туучушунда...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

20.00 Бар өсөс... 20.45 Тамчыктыг удунар. 21.00 УЕ. 21.40 «Бага-2». «Дужуг дөш» туучушунда...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

14.15 Брай ринг. 15.15 Акша кылдыр чөр. 15.20 «Лейтенант Мартини» октаргайга камгалакчылары...

Ажылгала кибер «кыраан тудугда» ЧЫЛДЫ ӨТТÜR АЖЫЛДААР

Тына Республиканын булу бурзугу «Челер» курорт ады-сураан диниалаан чурттагача чок иш хөрсөнг болбас...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...

АФГАНЧЫНЫҢ ЮБИЛЕИ Сүт-Хөл кожуунун Аллан-Маалыр суурда чурт-тал турар, афган дайынынын хоочуну Геннадий ООРЖАК афган дайынына киришкенден бээр 15 чылан демдегден, аяна тураскааткан хол бөм...

буу, шындыраа (швейцар система) маргылдааларын эрттирери-биле афганчыларны, спортчу эш-өөрүн чалап тур. Маргылдаалар ноябрь 9-10 хүнеринде болуп эртер.

Эркин кожуунун Бай-Даг сумуунун чурткачызы, партия, күш-ажылдык хоочуну Кинаа Балы-Хөвөич БИНАЛАЙНЫН мөчөөни диниаттышпаан мөзөн кижини доргуд-торелдеринге чок кижилеринге ханы кажымдалып илээргейлер тур бис.

Агар саны: КБ «Тыва кредит» № 363406, сч. 700161629, МФО 049304729, ИНН-1701008465, корр. Солун Россия Федерациянын Паралла болган «Маста-лыг информация чексертирини гаалам-биле холдуужу-дугалынын чагылыгынаа контрол болуп буртуктеги ани Тыва девискер артеледиле буртуктегини...

РЕДАКЦИЈАНЫҢ КОЛЛЕГИЯЗЫ: И С БАЗЫР (кол редакторуу ораакчызы), В. О КУУЛАР (кол редакторуу ораакчызы), С. С. МОНГУШ (харысгалгалык секретары), Е. О. СЕВКЕШТ. РЕДАКЦИЈАНЫҢ ТЕЛЕФОННАРЫ: Кол редактор — 34334, келген кижилер күдэл амыч чер — 33426; кол редакторуу ораакчылары — 33391, 33411; харысгалгалык секретары — 33492, ораакчылары — 34593.

КЫЛ-ИШТИР: анигдел амыдыралы — 33419; 33498, дүңгүр — 33449; 33673; кылаз ажыл-агый — 33682; кыгуура, өрөөлөгө болгаш чогаал — 33915; медээлер болгаш спорт — 33457; очууда — 33439; 33493; ча-са — 33903; корректорлар — 34123; үндүрүчүлөр — 22741; солун келбей баргала — 35792; 31494; бух-галтерия — 34116; чардалдар килдизи — 33439.

Тиражы 5988. Чагыр № 105 — 238.

Челээшөлөгөн Челер кол-туп дузалал ажыл-агыйы дүң эриктирген чайыс су-ужукталган, өзүл мандыр рини ажээлерде салгуустеп, ошкунуу, хааны, дагааны, быжыктырып алжаскаас боор...